የድላችን አርማ

ልዑል እግዚአብሔር ሰውንና መላእክትን የሰሙ ቀዳሾች የክብሩ ወራሾች እንዲሆኑ ለዘለዓለም ክብር ቢፈጥራቸው ከመላእክት ወገን ዲያ ብሎስና ሠራዊቱ በክህደታቸውና በትዕቢታቸው ያልተሰጣቸውን ክብር በመሻታቸው ከክብራቸው ተዋርደው ወደሲኦል ወረዱ ። ለክብር የተፈጠረ ውም ሰው የምድር ንጉሥ መሆኑ አልበቃ ብሎት አምላክነትን ሲሻ በዕጽ ምክንያት ከክብሩ ተዋረደ ። ወደምድረ ፋይድ ወረደ ። የመጀመሪያ ዎቹ ሰዎች አዳምና ሔዋን እንደአጋ ንንት በስሕተታቸውና በትዕቢታቸው ስላልጸኑ በደረሰባቸው ቅጣት ደንግ ጠው ንሥሐ ቢገቡ የምህረት ቃል ኪዳንና ተስፋ አገኙ ።

ልዑል እግዚአብሔር ለአዳምና ለሔዋን የገባውን ቃል ኪዳን ለመፈ ጸም ድኅነተ ዓለምን ለነቢያት እየገለጸ ትንቢት እያናገረ ፣ ሱባኤ እያ ስቆጠረ ፣ ምሳሌ እያስመሰለ ካስረዳ በኋላ ጊዜው ሲደርስ የተጠበቀው መድኅን በቤተ ልሔም ከድንግል ማር ያም በሥጋ ተወለደ ። ከዚህም ጊዜ ጀምሮ ዓመተ ፍዳ ፣ ዓመተ ኩነኔ ፣ አብቅቶ ዓመተ ምሕረት ዘመነ ሰላም ተጀመረ ። ጨለማው ተገፎ የጽድቅ ፀሐይ ወጣ በድንቁርና በቀቢጸ ተስፋ የነበረ ሕዝብ ተስፋው ለመለመ የመዳ ኛው ቀን ቀረበ ። የሕያው እግዚአብ ሔር የባሕርይ ልጁ ሰውን ለማዳን ሰው ሆኗልና መላእክትና እረኞች በአንድነት ዘመሩ ።

ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ዓለምን ለማዳን ሲል በማኅ ፀን የጀመረውን ቤዛነት ሁሉ እየፈ ጸመ በዚህ ምድር በሥጋ ፴፫ ዓመት ከሦስት ወር ከቆየ በኋላ የድኅነተ ዓለም ጉልላት የሆነውን የመስቀል ሞት ለመቀበል የቀጠራት ዕለተ ዓርብ ስትደርስ አስራ ሦስቱን ሕማማተ መስቀል በፈቃዱ ተቀብሎ በመስቀል ላይ ተሰቀለ ። በዕጽ ምክንያት የተዋ ረደው ፣ የሞተውና በሲኦል እስር ቤት የሚማቅቀው አዳም በዕጽ ምክንያት ወደቀደመ ክብሩ እንዲመለስ ፣ የዘለ ዓለም ሕይወትን እንዲጐናጸፍ ፣ ከሲ ኦል እስር ቤት ነጻ ወጥቶ እረፍት ወዳለበት ገነት እንዲገባ ፈቃዱ የሆነ እግዚአብሔር መስቀልን "ዕጸ ሕይወት" አደረገው ። እሾህን በሾህ እንዲሉ ። በዘመነ ኦሪት መስቀል የወ ንጀለኛ መቅጫ (መግደያ) በመሆኑ በሰው ዘንድ በመጥፎነቱና በአስፈሪ ነቱ ይታወቃል ። በመስቀል ላይ ተሰ ቅሎ የሚሞት ሰው የተረገመ ፣ የተጠላ የአመጽ ሰው ፣ ከፍተኛ ወንጀል የሰራ በመሆኑ መስቀል የሞት ፣ የርግማን ፣ የጥል ፣ የውርደትና የሽን ፈት ምልክት ሆኖ ለዘመናት ቆይ ቷል ። በአዲስ ኪዳን ግን ንጹሐ ባሕ ርይ ኢየሱስ ክርስቶስ ስለሰው ድኅነት ብሎ በመስቀል ተሰቅሎ በመለኮታዊ ደሙ ከቀደሰው በኋላ ግን መስቀል ፣ የሕይወት ፣ የሰላም ፣ የፍቅር ፣ የክብር ፣ የኃይልና የቅድስና የበረከት እንዲ ሁም የነጻነት ምልክት ሆኖአል ። በዚህ ሳቢያ መስቀል በክርስቲያኖች ሕይወት ውስጥ ሰፊ ቦታ አለው ። ለክርስቲያኖች መስቀል ፣ የነጻነታቸው አርማ ፣ በተጠቁ ጊዜ ጋሻቸው ፣ ባጠቁ ጊዜ የጦር መሣሪያቸው ፣ በታመሙ ጊዜ መፈወሻቸው ፣ በተንገዳገዱ ጊዜ ምር ኩዛቸው ፣ በጠቅላላ ሕይወታቸው ስለሆነ መስቀል ከክርስቲያን ክርስቲ ያን ከመስቀል አይለይም ።

መስቀል የእግዚአብሔር ታላቅ ኃይሉ የተገለጸበት ፣ ዲያብሎስን ያዋ ረደበት ፣ ምእመናንን የታደገበት የሰ ላም ዙፋን ስለሆነ እናከብረዋለን ። እንሳለመዋለን ፣ እንመካበታለን ። የጸጋ ስግደት እንሰግድለታለን ። ጌታ ችን የተሰቀለበት መስቀል ሙት እያ ስነሳ ድውይ እየፈወሰ አጋንንት እያ ወጣ የተለያዩ ገቢረ ተአምራት ወመ ንክራት እየፈጸመ ቢያስቸግራቸው አይሁድ ለምቀኝነት አያርፉምና መስ ቀሉ በየዕለቱ የሚሠራውን ተአምራት ሕዝቡ አይቶው ክርስቲያን እንዳይ ሆኑ በመፍራት በ፫፻፳፮ ዓ/ም ከኢየሩ ሳሌም ወጣ ብሎ በሚገኝ የቆሻሻ መጣያ ቦታ ቆፍረው ቀበሩት ። ከዚ ያም የከተማውን ቆሻሻ ሁሉ በዚያ መስቀሉ በተቀበረበት ቦታ ላይ እየ ደፉ ከዘመን ብዛት ቦታው በቆሻሻ ክምር ተራራ ሆነ ።

እስራኤልን ከሮም ቅኝ አገዛዝ ነጻ ለማውጣት ከ፫፻፮—፫ ዓ.ም. ባደ ረጉት እንቅስቃሴ ጥጦስ የተባለው የሮም ንጉሠ ነገሥት ዘምቶ ኢየሩሳሌ ምን በ፫፻ ዓ.ም. ደመሰሳት ። ትልቁን የአይሁድቤተመቅደስንምአቃጠለው ። እስራኤላውያንም በመላው ዓለም ተበ ተኑ ። ከዘመነ ሐዋርያት ጀምሮ በተከታ ታይ በሮም የነገሡ ነገሥታት (ቄሣሮች በክርስቲያኖች ላይ የማያባራ መከራ አድርሰዋል ። ክርስቲያኖች የተቀበረ ውን መስቀል አስፈልገው ለማውጣት ቀርቶ ሃይማኖታቸውን የማመን ነጻነት ስላልነበራቸው መስቀሉ ለ፫፻ ዓመ ታት ያህል ተቀብሮ የጉድፍ መጣያ ሆኖ ቆየ ።

የቤተ ክርስቲያን የመከራ ዘመን አልፎ የስረፍትና የሰላም ዘመን ሲመጣ ለብዙ ዘመን ተቀብሮ በሰው ዘንድ እንደሞተ ሰው ከልብ የተረሳውን መስቀል ባለቤቱ መድኃኔዓለም አልረ ሳውምና እሱ የፈቀዳት ዕለት ስትደርስ በዕሌኒ ንግሥት አማካኝነት ከተቀበረ በት እንዲወጣ አደረገ ። ለዚህ ታላቅ ክብር የታመረጠችው ንግሥት ዕሌኒ ለ፫፻ ዓመት የተቀበረውን መስቀል በኢየሱስ ክርስቶስ ፈቃድና ኃይል እንዴት እንዳወጣች ታሪኩን ጠቅ ለል አድርገን እናቀርባለን ።

ዕሌኒና ተርቢኖስ የሚባሉ ሁለት ደጋግ ክርስቲያኖች ተጋብተው ይኖሩ ነበር ። ተርቢኖስና ዕሌኒ በኑሮአቸው ፍቅርና ሰላም የሰፈነበት በመሆኑ ለብዙ ሰዎች እንደ ምሳሌ ሆነው ይኖሩ ነበር ። ተርቢኖስ ነጋዴ ነበር ። ሩቅ ወዳለ አገር በመርከብ እየሄደ በመን ገድ ይተዳደር ነበር ። ዕሌኒም ባለቤቷ ተርቢኖስ ለንግዱ ወጥቶ እስኪመለስ ስለባሏ ከመጸለይና ከማሰብ በቀር ከግቢዋ አትወጣም ነበር ። አንድ ጊዜ ተርቢኖስ ለንግድ ሄዶ ብዙ ዓመታት ቆይቶ ከጓደኞቹ ጋር ወደሀገሩ ሲመለስ ከነጋዴዎች አንዱ በእግዚአብሔር ፈቃድ ከሽፍታና ከማዕበል ከልዩ ልዩ አደጋ ተርፈን በሰላም ተመለስን ግን ሚስቶቻችን ሌላ ሳይወዱ ሳይለ ምዱ እናገኛቸው ይሆን? ብሎ ጠየቀ ። ተርቢኖስ ግን "እንኳን በሰላም አደረ ሰኝ እንጂ ሚስቴን በዚህ አልጠረጥ ራትም" ብሎ ሲመልስ ሌላው ጓደ ኛው "ያንተ ሚስት ከማን ትበልጣ ለችና ነው አሁን ሄጀ ከሚስትህ ጋር ለምዳኝ ለምጃት ወዳኝ ወድጃት ብመ ጣስ ምን ይቅጣህ?" አለው ። ተርቢ ኖስም በሚስቱ በዕሌኒ ተማምኖአልና ይህንን ብታደርግ ይሆን ያህል ዓመት የለፋሁበትን ሀብት ከንትርፉ ውሰድ አንተም ባታደርግ እንዲሁ ሀብትህ

ከንትርፉ ለኔ ይሁን ተባብለው ተወራረዱ ።

ከዚያም መርከቡ ወደብ ከመድረሱ በፊት ነጋዴው ወርዶ ዕሌኒ ቤት ደረሰና በሩን አንኳኩቶ ሠራተኛይቱን ዕሌኒን ማነጋገር እፈልጋለሁና ንገሪልኝ ብሎ ጠየቃት ። እሷም እየፈራች የተላከችውን ለዕሌኒ ነገረቻት ዕሌኒም ተቆጥታ ከመቸ ወዲህ ነው እንግዳ የማነጋግረው ብላ አሳፈረቻት። ሠራተኛይቱም ለነጋዴው መልሱን ስትነግረው ነጋዴው እንደማይሆንለት ከተረዳ በኋላ ሌላ ተንኰል አቀደና ለሠራተኛይቱ ባልና ሚስቱ ብቻ የሚያውቁትን አንድ ነገር ብትሰጪኝ ብዙ ገንዘብ ወርቅ እሰጥሻለሁ ብሎ ወርቅ ሰጣት ።

ሠራተኛይቱም ሁለቱ ብቻ የሚያውቁት የእመቤቱ ሀብል አለ ያንን አመጣልሀለሁ ። መጀመሪያ አንተ በከተማው ውስጥ እየዞርህ ነጋዴዎች መጡ የብስ ረገጡ እያልክ አውራ ከዚያም ተመልሰህ እንድትመጣ ብላ ሰደደችው ።

ነጋዴውም እንደተመከረው የነጋዴዎቹን መምጣት በከተማይቱ እንዳወራ የነጋዴዎቹ ቤተሰቦች ነጋዴዎችን ለመቀበል ዝግጅት ማድረግ ጀመሩ ። የዕሌኒም ሰራተኛ እመቤቷ ነጋዴዎች መጡ ተብሎ ይወራልና ባለቤትዎ በሰላም ስለመጡ ይዘገጃጁ ገላዎንም ይታጠቡ ብላ መከረቻት ። ዕሌኒም ገላዋን ስትታጠብ ያንገቷን ሐብል ቁጭ ካደረገችበት ቦታ ሠራተኛይቱ አንስታ ለነጋዴው በተቃጠሩበት ዕለት ሰጠችው ።

ነጋዴውም ለሠራተኛይቱ የውለታዋን ብዙ ገንዘብ ሰጥቶአት ደስ እያለው ወደጓደኛቹ ሄዶ ለተርቢኖስ ሚስትህን ለምኝት ወድኛት መጣሁ አለው ። ተርቢኖስም ውሸት ነው ለዚህ ምን ምልክት አለህ ብሎ ጠየቀው ተንኰለኛውም ነጋዴ ያንን ሐብል አውጥቶ ይህ ሐብል የሚስትህ አይደለም ብሎ ሰጠው ። ተርቢኖስም ደነገጠ የሚናገረውንም አጣ ። በውርርዱም መሠረት ሀብቱን ሁሉ አስረክቦ ባዶ እጁን ወደቤቱ እያዘነ እየተቆጨ ሄደ ።

ባለቤቷን በናፍቆትና በታማኝነት ስትጠብቅ የከረመችው ዕሌኒ በተርቢኖስ ያልተለመደ ሀዘንና ብስጭት ግራ ተጋብታ ወንድሜ ምን ሆነህል? ለወትሮው እንኳን ይህን ያህል ዘመን ተለያይተን ቀርቶ ለጥቂት ቀናት ተለያይተን ስንገናኝ እንፋፈቃለን አሁን ግን ከመጣህበት ጊዜ ጀምሮ አዝነህ እይሀለሁ ብላ ጠየቀችው ። ተርቢኖስም ብዙ የደከምኩበትና የለፋሁበት ሀብት ንብረቱ እንዳለ ማዕበል አጠፋብኝ ። እኔ ያላዘንኩ ማን ይዘን አላት ። ዕሌኒም የተማረች ናትና በእግዚአብሔር ቃል ትመከረው ጀመር እግዚአብሔር ሰጠ እግዚአብሔር ነሳ የእግዚአብሔር ስም የተመሰገነ ይሁን ። እንዳለ ኢዮብን አስበው አንተ እንኳን በሰላም መጣህ እንጂ ሀብቱ ውሎ አድሮ ይመጣል እያለች አጽናናችው ።

ተርቢኖስም እንግዲህ በተከበርኩበት ሀገር ተዋርጄ በሰጠሁበት ሀገር ለምኜ ለመኖር አልችልምና ወደሌላ ወደማያውቁኝ ሀገር እሄዳለሁ አንቺ ግን ሁሉ ይወድሻል ያከብርሻል ከወደድሽው ጋር ኑሪ አላት ። ዕሌኒም በደስታ ጊዜ አብሬህ እንደሆንኩ በችግርም ጊዜ አልለይህም የኔንና የአንተን አንድነት ችግር አይፈታውም ከአንተ ተለይቼ ወዴት እቀራለሁ ወደምትሄድበት አብሬህ እሄዳለሁ ብላ ተነሳች ።

ሁለቱም ቤታቸውን ጥለው ሲሄዱ በመንገድ ላይ ተርቢኖስ በልቦናው ይዞት የነበረውን ምሥጢር አወጣው ። “ዕሌኒ ስወድሽ የጠላሽኝ ሳምንሽ የከዳሽኝ ምን አድርጌሽ ነው ? ”ብሎ ጠየቃት ። ዕሌኒም እኔ አንተን አልጠላሁም አልከዳሁምም ይህንን ሐሳብ እንዴት አሰብህ ብትለው ከኪሱ አውጥቶ ሐብሉን አሳያትና የሆነውን ሁሉ ነገራት ። ዕሌኒም ያልጠበቀችው ነገር ስለተፈጸመ አዝና የሆነውን እውነተኛ ታሪክ በሙሉ ነገረችው ። ተርቢኖስ ግን አላመናትም ከባህር ዳር በደረሱ ጊዜ በቁመቷ ልክ ሳጥን አሠርቶ ዕሌኒን በውስጡ አስገባትና ብታደርጊውም ባታደርጊውም እንደሥራሽ ሥራሽ ያውጣሽ ብሎ ወደባሕሩ ወረወራት ።

ዕሌኒ ያለችበት ሣጥን በፈቃደ እግዚአብሔር እየተንሳፈፈ ከወደብ ደረሰ ። በዚያ ወደብ አካባቢ ምዕራብ ሮምን ያስተዳድር የነበረው ኰንስታንዲዮስ (ቁንስጣ) የተባለው ንጉሥ ነበርና ሳጥኑን አይቶ አውጥተው እንዲከፍቱት ወታደሮች አዘዘ ሳጥኑን አውጥተው ሲከፍቱት እጅግ የተዋበች ሴት ሆና አገኟት ንጉሡም ዕሌኒን ወስዶ ሚስቱ አደረጋት ። ኰንስታንዲዮስ (ቁንስጣ) የመክስምያኖስ ቄሳር ሆኖ ምዕራብ ሮምን ያስተዳድር ነበር ንግሥት ዕሌኒም በ፪፻፸፬ ዓ.ም ታላቁ ቆስጠንጢኖስን ወለደችለት ። ቆስጠንጢኖስም ገና በወጣትነቱ የአባቱ እንደራሴ ሆኖ እንደሠራ አባቱ ሞተ ። የአባቱ ባለሟሎችና ሕዝቡ ተስማምተው የ፲፰ ዓመቱን ቆስጠንጢኖስን በአባቱ ቦታ ሐምሌ ፳፭ ቀን ፫፻፮ ዓ.ም በሮም ምዕራብ ክፍል በገላትያ አነገሡት ።

ንግሥት ዕሌኒ ልጇዋን ቆስጠንጢኖስን ከልጅነቱ ጀምሮ ስለክርስትና ሃይማኖትና ስለክርስቲያኖች መከራ ታስተምረው ስለነበር በክርስቲያኖች ላይ የነበረው አመለካከት በሮም ከነገሡት ቄሣሮች ሁሉ የተሻለ ነበር ። በተለይም በ፫፻፲፪ ዓ.ም ከጠላቱ ከማክሴንዲዮስ ጋር ለመዋጋት ምታ ነጋሪት ክተት ሠራዊት ብሎ ለዘመቻ እንደተሰለፈ በራእይ በሰማይ ላይ “በዚህ መስቀል (ምልክት) ጠላትህን ድል ታደርጋለህ ”የሚል መስቀልኛ ጽሁፍ ስላየ ለሠራዊቱ የመስቀል ምልክት በመሣሪያቸው ላይ እንዲያደርጉ አዘዘ ። ከዚያም ጦርነት ቢገጥም ድል አድርጐ ሮምን ጠቅልሎ ያዘ ።

ታላቁ ቆስጠንጢኖስ የሮም ንጉሠ ነገሥት ከሆነ በኋላ በ፫፻ ዓመታት ውስጥ ለመጀመሪያ ጊዜ ለክርስቲያኖች ሙሉ ነጻነት በአዋጅ ተሰጠ ።

ንግሥት ዕሌኒም በተፈጠረላት አመቺ ሁኔታ በመጠቀም የጌታችንን መስቀል ከተቀበረበት ለማውጣት በ፫፻፳፯ ዓ.ም ወደ ኢየሩሳሌም ሄደች ። ኢየሩሳሌም ደርሳ መስቀሉ የተቀበረበትን ቦታ ስታጠይቅ ከጊዜው ርዝመት የተነሳ የሚነግራት አላገኘችም ። በመጨረሻም ኪራኰስ የተባለ አረጋዊ ሰው አባቶቻችን እንደነገሩን ከእነዚህ ኰረብቶች አንዱ ነው ግን የትኛው እንደሆነ አላውቅም በማለት ከኢየሩሳሌም ወጣ ብለው ያሉትን ኰረብቶች አሳያት ። እንጨት አስደምራ ዕጣን አስጨምራ ብዙ ጸሎትና ምህላ ተደርጐ መስከረም ፲፮ ቀን አስለኰሰችው ። የደመራው ጭስ ወደ ላይ ወጥቶ መስቀሉ ካለበት ኰረብታ ላይ እንደቀስተ ደመና አቆልቁሎ አመለከተ ።

ዕሌኒም በዚህ ምልክት መስቀሉ የተቀበረበትን ቦታ አውቃ ቁፋሮ አስጀመረች ። በእግዚአብሔር ቸርነት መጋቢት ፲ ቀን ከተቀበረበት ወጥቷል ። የጌታ መስቀል በወጣም ጊዜ ብዙ ተአምራትን አድርጓል ንግሥት ዕሌኒም መስቀሉን በክብር አሲዛ በጐልጐታ ቤተ መቅደስ አሠርታ በዚያ አስቀመጠችው ። ለዚህ ታላቅ ዕድል የተመረጠችው ቅድስት ዕሌኒም መስቀሉን ባወጣች በዓመቱ በ፫፻፳፰ ዓ/ም አርፋለች ። ሥራሽ ያውጣሽ ተብላ በባሏ ወደ ባህር የተጣለችው ቅ/ዕሌኒ ንጽሕናዋና ታማኝነቷ ይህን ለመሰለ ክብር አበቃት ።

በዚህ መሠረት ቅ/ዕሌኒ መስቀሉን ለማውጣት ደመራ ያስደመረችበት ዕለት መስከረም ፲፮ ቀን በየዓመቱ በታላቅ ድምቀት በመላዋ ቤ/ክርስቲያናችን ዘንድ ይከበራል ።

በግላዊ ኑሮአችንም ሆነ በማኅበራዊ ኑሮአችን ንጹሐንና ታማኞች ሆነን ከተገኘን ፈጣሪያችን ለታላቅ ክብር እንደ ሚያበቃን ጥርጥር የለውም ። እግዚአብሔርም ንጹሐን ሰዎች አይጥላቸውም ለጊዜው የረሳቸው ቢመስልም የኋላ ኋላ በክብር ይገልጻቸዋል ። ተንኮለኞችን ግን በተንኰላቸው ይይዛል ። በቆፈሩት ጉድጓድ እነሱ ይወድቃሉ ። ስለዚህ የዕሌኒን በፈጣሪዋ ላይ ያላት የጸና እምነት ለባሏ ያላት ታማኝነት ለሁላችንም አርአያ የሚሆን ነው ። የቅድስት ዕሌኒ ጸሎቷ በረከቷ አይለየን ።